

Діло

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
 Львів, Ринок 10., II. пов.
 Конт. почт. шлям. 26.726
 Адреса телег. «Діло-Львів».
 Число телефону 565.
 Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
 в Австро-Угорщині:
 місячно 5— К.
 чвертьрічно 15—
 піврічно 28—
 цілорічно 50—
 у Львові (без доставки):
 місячно 4— К.
 чвертьрічно 12—
 піврічно 22—
 цілорічно 44—
 в Німеччині:
 піврічно 25— М.
 цілорічно 50—
 За зміну адреси платити се 50 с.

Ціна оголошень:
 Рядом постійної, зовнішньої або внутрішньої сторінки 60 с. в кварталі 1 К. в окремостях 1-50, в окремостях 2 К. Переводом 2 К. Станом на 1 січня 1918 року. Оплатити за суботу і неділю втричі.
 Постійні оголошення за місяць
 Один прибірник коштів у Львові 16 с. на провінції 20 с.

Видає: Видавничий Спілнн «Діло».

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Австро-Угорщина й Україна.

Голоси офіційної й неутральної преси.

Львів, 23 січня 1917.

Справа мира між осередними державами й Україною викликає все більше заінтересоване, про яке свідчать голоси преси як осередних держав, так і неутральної, а також преси антанті.

Передвчора ми на основі поважного жерела представили, на яких основах мав би бути заключений мир між осередними державами й Україною, з окрема як мала би бути рішена справа українських земель Австрії. З того представляє наш вагал знати, яка грозить нам небезпека і якого сильного прояву національної волі і сили треба, щоб ту небезпеку в останній хвили відвернути.

Що до мира між осередними державами й Україною справді близько, виходило би з віденської дописи в „Pester Lloyd-і“, очевидно інспірованої з кругів міністерства заграничних справ. Навязуючи до невдоволення в переговорах у Берестю, виявленого в австрійській Палаті півліт, згадана допись каже:

Що наші делегати не є такі непримиримі, як їх хотіли би представити, се найліпше доказує гладкий і корисний хід переговорів в Українцями. Сі переговори відбуваються се, що правда, не при явності, жаданій демократією, але може як раз сьому треба завдячити, що в сій часті берестейської конференції не мали ми доси сензаційних інцидентів. Українці, які самі критикують хаотичні відносини в північній Росії, не поділяють, здається, думки, що задачею осередних держав мусить бути, під титулом права самоозначення підпирати на своїй границі інтересу державну форму постійної анархії. Можливо й тому лекше їм нас зрозуміти, бо їх молода самостійна держава буде на довгій границі нашім сусідом і тому вони ліпше розуміють наш інтерес мати спокійне сусідство. Економічні причини надяють заключенню мира з Україною особливого значіння. Не потребуємо аж говорити, що ті причини стоять в звязку з фактом, що українська республіка обнімає найплодучіші області бувшої російської держави, області, в яких у мирі на тисячах і тисячах кораблів вивозило через Черне море і проливи збіже. Нині устє Дунаю в наших руках, і на Чорнім морі по залученню ми, а в Україною, який очевидно обійме також Туреччину, не може бути воєнної акції, яка загрожувала би мирній торговельній мореплавбі. Ще й нині є нашим бажанем як найшвидше заключити мир в опанованю більшевиками північною Росією, бо хоч сей мир політично не приніс би нам ніякої зміни, але політично і психологічно зробив би велике враженє на народи антанті, а також нашому населєню дав би душевну опору в знощеню неминучих наслідків війни. Одначе річею значно більше значіння має мир з Україною.

Як дивлять се на справу мира між осередними державами й Україною неутральні, про се свідчить знаменний голюс „Neue Zürcher Zeitung“, переповідажений берлінською, віденською й будапештенською пресою.

Більшевицькі делегати — читасмо там — одержали деяку підсору через те, що до них розніх переговорів доущене делегатів України як самостійну делегацію. Бо сии осередні держави не тільки примушеші заставити два правителства, замість одного, де прийняті свої умов, але українська Рада, стоячи ввагані на становищі меншевиків, в національних домаганях їде ще далі ніж більшевники і тому ще менше ніж коли скоче аркти ся свободного самозначення народів. Крім того Україна як житища Росії представляє більшу господарську вартість, а в іляци завдяки румунській армії розпоряджає бодай останками воєнної сили.

З другої сторони компреміс в Україною лекше озгають. А саме Австро-Угорщина на веже здевелити Українців коштом Польщі. Як відомо, спірне питанє про

польсько-українську границу, як инші національні праблеми не слід, можна ріжно полагаєти і тому в сій справі легко здевелити Українців.

Далі „N. Z. Zig“ виведить донесєня берлінського „Vorwärts“, що українські делегати жадяють відання всіх занятих українських областей, а також на випадок, коли б Галичина мала відійти від Австрії, українська область Галичини мала бы бути прилучена до України, — і виводить далі:

Що такі переговори дійсно ведуть ся, сим найпрестійше пояснювало ся бы, чому осередні держави не хотять доущити польської Регенційної Ради до участі в переговорах. Делегати осередних держав видно сказали собі, що згоди Польків на домаганя Українців не можна буде досягнути, і тому найліпше держати Поляків адалека від переговорів. До того й більшевики оставили Поляків власній долі. Хоч і в Польщі нард ніколи не мав нагоди заявити ся про свою будучність і польське правителство устанавляло волею окупантів, одначе більше вишкі делегати не віднесли сїї теми. Видно вистарчає їм, що більшість польського народу (чого зрештою не можна осорювати) хоче пірвати звязки в Росію; отже вони оставляють Поляків їх долі.

Колі б повозуміне між Австро-Угорщиною й Україною було справді близьке, тоді було би зрозуміло, чому між Віднем і Берліном панує непорозуміне, яке знайшло вислів у незвичайно острій телеграмі офіційного „Fremdenblatt“ у Порозуміне з Україною заключено би певне на основі стану посіданя Конгресової Польщі, яка разом з по меншеною Галичиною припада би Габсбурській монархії як третя часть. Тимчасом у Берліні є сильне змаганє часть Конгресової Польщі анектувати для Німеччини, отже в Відні боять ся, що через се будуча Габсбурська Польща була би заматде поменшена. Адже вже навіть в офіційній німецькій пресі запевнюють, що австро польське рішенє мусить бути зревідоване.

До сього голосу поважного неутрального дневника завважимо, що треба його брати тільки як вказівку, які ріжні можливости існують при заключеню мира з Україною. Та при сїм ми ані на хвилику не повинні спускати з ока той можливости, яка грозить нам від імперіалістичних забаганок Поляків, і всі наші зусилля з'єдинити для ударення тої можливости і для оконченого покінчення польсько українського спору через здійсненє національного ідеалу цілого українського народу.

Битва під Луцком.

(Г.) Над кордоном 19. січня.

Можу Вам подати зовсім певну вістку, що вчора, 18. с. м., ішла під Луцком завзата битва між військами українськими і большевицькими. Наступающею стороною були імовірно Українці, котрі намагали ся видерти в рук большевицькімі місто Луцк, яке большевики доси держали.

Про хід і вислід битви не можу покишо нічого певного подати. На всякий спосіб був український наступ сильний — видно се вже з сього, що большевицький командант у своїй скруті не вагаєв ся звернутись за помічю до команданта ц. і к. батерій, котрі стоять у сїм відтинку напроти фронту. Очевидна річ, він такої помочи не одержав.

Письмо в Волині.

Ковель, 19. січня 1918.

Колі 14. с. м. після неворічної Служби Божої, я розповів людям про інформації польською пресою широкого суспільства Європи, ніби то пре стремління волинців до Польщі, — один кременний сільський чоловіка, з нужденним тєпер виглядом, обурено премовив:

— Що?.. до Польщі? Та нехай краще мене заріжуть, нехай ліпше нас вивішнують, ніж маємо йти в ярмо до Поляка..

Сей чоловік, як бачите, не тільки що „тихеньке“ підписує протест, — але ще й прилюдно вим в голос висловлює своє обурєнє в приводу такого нахабства наших непрошених „політаків“. То вже не звичайне зам протестуванє, се щєсь більше: жакливий крик зболілої душі. Сього вже ні якоюсь там „інтрагою“ виправдати годі. Тут вже не те, що з осмією: в сій справі, прояв тєго стремління місцевої людности легке втамувати, та й зробити так, що правда буде на стороні сильного, тепер власть маючого. Там людям „не просят“ про рідну школу, в иншому місци нема вільного відповідного для школи будинку, а те й просто — нікому вже доручити провадити науку в школі..

Українців, бувших учителів церковно парохіяльних наших шкілок — інспектор шкільний не визнає здатними провадити шкільну науку, а від осіб в середньому освітєню вимагає вже тої вчительської кваліфікації, тоді як в польських школах можна вчити не фаховцями. Так в польській школі в Ковелі перше вчила людина, що сама спромоглась лише на початкову освіту, а в селі Перевалах, во славу Polski, вчить також не фаховець учитель, але працює там сестра відомого вже нам „політика“ — того „b. burmistrza m. Łucka“.

Та (ніде правди діти!) єсть знімок і для нас.. Колі в серпні минулого 1917 року бував я в інспектора в справах ковельської української школи, а також (в імені людности села Вербки) добивав ся заснованя й там школи, — пан інспектор сказав, що не має ким обсадити нових шкіл, і враз з тим затитує мене, яке політичне „сєдо“ та відносини до української справи двох місєних волинських Українців, бувших учителів церковно парохіяльних шкіл, пре котрих людність села Облани і Грабова — поруч з поданєм про заснованє школи — прохає о дєволенє їм провадити шкільну науку. Обурений такою дєвичністю інспектора, з пересєрдя відповідаю: „Чи є якась інформаціяне брво?.. Потім у чомусь обвинуватять людину, то хочєте щєб і мене вєтягли до відповідальности“.

І тим, сам того не спєдівачючись, прислужив ся українській справі: бо інспектор, мабуть для дискретції, тих учителів затвердив на посадах. Як бачите, є знімок і для нас.. До того ж ви вже й не маємо ніби права старжитись на утиски та перешкоди. Що шкіль українських маєє в Волині — винні, мовляв самі таки: бо „не прєсимо“..

Щє й казати, правда тут по стороні Поляка інспектора: люди непопуляриши за школою (як се маєє місце в селі Вербка), нарешті і рукою махнули й тєпер дійсно вже більше „не просят“. Очевидно навіть і шкільний інспектор на Волині чудово зміє грати в „політику“, незгірше брєхувів „тележинських“ та „сєновельмежних красіньських“. Крім того, роль інспектора „політика“ адалеке лекша: бо колі в культурно-прєсвітних справах людність ото й змовачує заподілану кривду та ніби й „не просят“, — то вже в національнє економічних справах, при сємій згадї нєтякови про сільське не житє від одного стріхою з огни „bram im“ народом, — затурканий волянтє відловіде рішучими протєстами.

Марко Луцкевич.

За окремий коронний край.

Львів, дня 23. січня 1918.

Союз німецьких послів з Чехії постановив на предложенє головного партійного комітету виступити в палаті послів із заявою супроти чеських домагань сотворення чесько-словацької держави. В зачві сій сій сказано між ин.:

Німецька область Чехії знає піднімає домаганє сотворити свою самостійну провінцію в правами коронного краю в рамках австрійського цїстртєа, з виключенєм усакої залежности від чеської області Чехії.

Німецький нарід Чехії готовий

виліку розбити

спроби віддати німецьку людиність від армо чесько-словацького королїства. Від сього становища не може нішо і ніхто відвести чеських Німців, котрі мають право жити свободно від поневолення Чезами. Проти всякого, хто б він і не був, заявляють чеські Німці, що чеського

красного сейму не признаємо і не втерпимо! домаганє си для німецької провінції власного сейму на основі загального, різного й безпосе-

редного виборчого права. Домаганємо ся, щоби нова провінція одержала

центральні краєні уряди, заклади і заведеня,

а се шляхом новоствореня тай подїлу і перенесеня існуючих. Домаганємо ся, щоби в німецького краю

відкликано всіх урядників і слуг державних чеської народности. Домаганємо ся, щоби

наша мова мала виключну обовлазуючу силу в школі й урядї.

Минув ол час терпеливого внижданї!

Всяке хитанє в нашої сторони було би

злочинном проти нашого народу.

Німецькі послї з Чехії

стануть сулїтєи державних коночностиї,

коли держава не виповнить сих наших домагань. Бо держава, в удержаню якої ми масмо спіспрашувати, мусить забезпечити будучність і волю нашому народови.

„Успокоююча заява“ г-р. Черніна Українцям.

Засїданє Державної Ради.

(Тхб.) Відень, 22. січня 1918.

На нинїшній засїданю Палати послів президєт Грос присягнув згадку помершому пос. Пернерсторферови.

Описаня відантано висько президента міністрів, який подан до відома, що на основі цїсарського рішеня президєнти обох Палат парламенту чергують в своїм достїнствї після тайних радників. — Комісія для контролі державних доггїв в своїм писемї анїшає, що в фїансових причини воєна не є в можности предложити по глам протокол і сїй звіт, дєручені цїсарєви.

Буджетовїй комісії вродовжено речєнєць для зложєня звіту про бюджетовє предлаженє до 24. січня.

Перед переходом до дневного порядку удїлєн президєнт голосу президєнтєви міністрєв дєви Зайдлерєви, який відповїдав на інтерпєляцію пос. Пахєра і товаришів.

в справї пранської резолюції

з 6. січня 1918 і на інтерпєляцію пос. Станєка і тов. про конфїскату сєї резолюції. Д-р Зайдлерєв говорив: Коли резолюція з 30. мая чи дїлає ся шє в інтерєсах дїячності і вїдєї монархїї, хоч нарушувала основї краєвої конститутуї то пражська резолюція зовсїм анїсить державну анїналежність Чехї і нєтєє права дїячності. Резолю-

ція та воставлена на интернаціональній основі, змігав во того, щоби чеська держава як суверенна одїнна приступила до мирових переговорів. Ясно, що та резолюція містить ворожий для держави зміст, який мусить бути поборюваний кожним австрійським правительством. Правительство сподїє ся, що нарід який визнає стїльки сили і дє того вірности державі і цїсарєви, не дасть зарізати своєї душі такими отруйними кїлками, які названї можна самовїбною політикою.

Обговорюючи

стрєйновий рух

президєнт міністрів акцєвав на небезпєку, яку він мїг спричинити для держави. Коли би була за становлена вряда в промислових заведенях, то у неприятели ожили-би вже затїтана вїра в побїду і вїйна проложилась-би. Обїтницї, які дає правительство робїтникам, не є висїдлом класової боротабї, а вбереженєм державних інтерєсів. В тїй справї нема побїдників ні побїдженєих. Реформа закона про заступність громад буде переведєна так, щоби забезпечити національний стан посїданя.

Президєнт міністрів звертає ся з отсим

заявом

до Палати: Живємо в незвичайно поважній до-

бі. Та проте ми кожного дня і кожної години обертаємо ся серед політичних противностей, які повинні були давно вже уступити переможному слову: вітчизна в небезпєцї. Що не думати про теперїшнє правительство, то треба вїдїти. Його положенє є тисяч разів труднїше, ніж се адєтьє ся тим, що його атакують в сїй час. Правительство потребує сильної опєри, яку йому може дати тільки сильний парламент.

Прємєру д-ра Зайдлера в першїй її повїнї переривали чеські послї. На вносєнє заявєво президента міністрів.

На черї стамули

важли запити

а саме пос. Гломбїнський про самостїйностє і опєроженє Польщі, Чехї, які питають, чому правительство не виступило проти неспїсїних замислів Німєччини та домагань повторенє обїтниць правительства перед сїмєнтом і усунєня Палати панів; акинїи дають ся Чехи, щоби правительство сказало рішучє і посїданє слово Угорщинї в справї ставї поживи. Пос. Дашинський домагає ся в своїй запитї дозволєнє заступників Польщі до мирових переговорів, пос. Бжабек домагає ся щоби до достави поживи. Пос. Петрич і тов. домагають ся пояснєнє, яке ставїє анїше анїє г-р. Чернїн при мирових переговорах в справї Волинї.

Палата ухвалила почати дебату над важними запитамї.

Пос. Гломбїнський нарікає, що в осередних держав в Берестю є скорочєнє вїдєї самовзначєнє та викликає загальнє анїважє і прїгноблїює вражїнє у Польщї, що великою журою прислухують ся до мирових переговорів; масть ся вражїнє, що польські товськї землі, які вїдєбрано Росїї мають стї самостїйною німецькою анївїєєю. Можливо, що Польщї бажали б вїтати в союзї з якоюсь сусїдною державою, вони бажать, щоби Польща могла самостїйно закїлючити договїр, та щоби її викидуванє такого рішеня яке прїгадує анїкї відношенє.

Пос. Пахєр заявляє іменєм німецького союзу, що він домагає ся утворєнє самостїйної німецької провінції в Чехї з правами закладєнїями коронного краю з власним самовїбраним на основі загального, різного і посередного виборчого права.

Пос. Корощєц зачинає по слову анї обговорєнє потому по німецьку справу анї означєнє народів та прїрєченє, поробленє Чернїном Українцям. Бєсїдник домагає реформи громадського закона і здемєкратїзація соїму й заявляє іменєм полуднєвих сївїян, що вони обстоють утворєнє самостїйної полуднєво-славянської держави й здемєкратїзованє публїчного житя.

ДОН, УКРАЇНА І БОЛЬШЕВІКИ.

(Докінчєнє).

На з'ївдї козаків в Київї в кінцї жовтня підчас повстаня була страшна боротба. Козакї ввагалї народ — не дуже культурний і розвинєний. І от їм довелось рішати рязом богато питань: тут було і відношенє до большевиків і відносини до держави і до України. По всїм їм поведєнню було анїдно, що їм просто сїєт вернєть ся від такої сили таких складних питань. З одного боку корїтїа „спасити“ державу і битись з руйнїнками її большевиками.

З другого боку лякає і дивує анївєutralїзм невалєжна політика Укр. Центральної Ради.

Фєдєралїстї козакї давно махнули рукою на ролю „спасатєлїв“ і тягли на Дон, де вже було своє військовє правительство, на Кубань, де була своя рєпублика.

І сущєнє собї голєву козачий з'їзд над тїма питаньми, то стоючи в грізаню поставу до України, як таких же фєдєралїстїв.

Нарєштї в перемєгєно большевиків козакї остаточно стали на нєвтральній повнїцї.

Власнє, вони супротє большевиків, вони не визнають над Доном їх властї, але вони зовсїм не хотять устрєгати в справї загально російськї сєбто, правду кажучи, великоруськї. Вони з бєлєм душевним ровлучають ся з ідєєю козачого „спасатєлєства“.

І се треба нарєштї зрозумїти по частї України, а найлїчє большевикам.

Козакї і большевикї — се два бїгуни (полюси), двї супрєчнї сили, між якими опинилась Україна. І Україна повинна воказати, що вона культурнїша за тї двї сили, що вона бїльшє перєняти європейським духом і розумом нїж козакї і большевикї.

Перш за все Україна повинна оголосити свою територїю нєвтральною в справї боротби козаків і большевиків.

Ані большевицьких експедицій в півночі через територїю України, ані козачих війск в Донщинї не можна допускати.

Так само Морська Генєральна Рада повинна стєянити, щаб нїякі суди Української чорноморської флєоти, не з'євлялєсь як погроза Донови перед городами Тагарогом, Новочеркаськом.

Таких самочинних виступів не повинно бути.

Треба зрозумїти, нарєштї, що Дон хоч і має право на самовзначєнє і хто відїмає руку на Кавкадіна, вибранцє всього козачого війска, той імперяліст.

Імперяліст той, хто тиснєть ся в чужї краї, заводячи там свій лад, нє бажаний тамошньому народові, ворог самовзначєнєя той, хто накидає свій лад чужим людям і народам.

Мєнї скажуть: „Та хїба Ви не знаєтє, що на Вільнім Домї“ військовий стан і таке инше. Знаю, добре знаю, а великою цікавостю прочитав статїю Муана в „Нєвій Громєдї“ (ч. 13.) і окрім нєї статїю „Що робить ся на Дону“.

Що-ж робити з тїм нєнормальним становищем, яке утворилось на Донщинї і особливо в Тагаровськїм окрузї?

Я би сказав, що се є справа двох Рєпублик — Української Демєкратїчної Рєпублики і козачої, а не когось третєго. Інтерєси України, житєлїв Донщини, мусять бути забезпечєні. Сумєжнї чисто українськї округи по бажанню людиности будуть прїлучєні до України.

Вє такї тє, що анїше, т. Муан не вказує, щє організуватись в Тагаровщинї не можна.

Сєлянськї з'їзди збирають ся, працюють (починають) і українськї партїї. Значить справа шє не така погана. Треба тільки вїтти дивитись дальшє наперед а не жити скаргами, і жалєми, злєбєми сьогоднїшнього дня.

Уськїх розумний чловїк зрозумїє, що без України Донська Рєпублика не проживє довго. Коли вугляний район, яко етнографїчно україн-

ський єдїє до України, то в нас буде анї буде залєзо, буде мїст дє Європи. Польщї щїмє є Кубань, де є своя Рєпублика, анї українськїй рух розвинєть ся неминучє. Чє обурюють ся мєжє недємократїчнїстю Донової Рєпублики.

Але вже вчєра ми читали довгї звістї Дєну, щє військовє правительство їде на зумїєвє з сєлянською людиностою краю, самєтє калє сєлянськїй з'їзд Донщини. Таких чє обурюватись нема чєго... Демєкратїзація ї неминучє. Самому козачтєву нєбажидє ї анї дїва вїчна громадськє вїйна на своїй землї.

Правда, козачтєво анїкї вже сидить на і почувая сєбє національним і економїчним дарєм краю. Та не неподїльно! На Доно така численнє маса сєлянства, о тїз їно нєвїх, що інтєлїгентнїшї козакї, бачуть, щє зацтво не мєжє вже жити як першє, мєтє мусить їти на якусь згєду.

Як чисто військовє організованє єго віджилє свій вік — треба думати про фїр громадськєго спївжити на довгї часї, про культурний ровнїй краю, про відносини з сусїдними народами, відносини національні і економїчні.

І нє большевицькє різанє, терор, а волїтика нашєї Українськєї Центральної (поки щє), а далї ввагалї Українськєї Рєпублики повинна встанєвати економїчнї відносини і рєспєктити нашїй українськїй мєншєствє пє всїм щїтанї гарантїї і європейськїх свобід і сєвєрєго рївноправствєа.

А большевикам скажїм: Цар Михайл батьки лїзли „спасати“, Болгарїно, Сєрбїю, чїну — не вміючи дати ради своїй державї бачить ся, і анї таке робитє!? Облїяшїть своєю російськю кавчєку і дайтє спєршу сєбдо, а тоді вже „спасайтє“ хоч і весь сїєт.

Сєргїй Янєвський

Бар. д' Ельверт іменем моравських Німців протестує проти ворожнечі держави чеських плянів та підчеркує право самоозначення моравських Німців, домагаючи ся поділу на моравських на дві секції, права національно-красового вета й цілковитого розділу адміністративної шкільництва на чеську й німецьку.

Пос. Кляофа ч заявляє по чеськи, що Чехи не мають довіря вже до віякого чинника в Австрії і протестує проти зкиду головної зрадчи. Партії те мають тепер нишого завдання, зрадчи. Партії те мають тепер нишого завдання, зрадчи. Партії те мають тепер нишого завдання, зрадчи.

Пос. Оберляйтнер іменем нім. національних послів Шлеська противить ся утворенню чеської держави й прилученню до неї Шлеська.

Пос. Дашинський заявляє, що робітничий рух не є анархістичний, але національний. Держави він не перечить. Кождий нарід має право уважати свою справу міжнародною. Протестує проти поведєня ген. Гофмана й підчеркує, що не Німеччина вратувала Австрію, тільки Австрія, Туреччина й Болгарія помогли Німеччині вдержати ся супроти цілого світа.

Пос. д-р Адлер заявляє, що уступки правительству для робітництва се печаток демократизації держави, котра стоїть перед цілковитою перебудовою в звязкову державу народів.

Пос. Вальднер заявляє, що змаганя Чехів і Пелудевиц Славян до перебудови теперішніх дуалістичних основ монархії зустрінуть ся з сильним опором. Бесідник протестує проти затії роблєних в цілі вірваня союзу з Німеччиною.

П. Ержабек жалуєть ся на тероризм соціалдемократії, за що предсідатель прикликує його до порядку.

Пос. Петрушевич іменем Українців висказує велику радість Українців ізв сподіваного скорого заклєченя миру. Бесідник признає, що остання заява Черніна в українській справі принесла певне успокоење, одначе в тій заяві ні словом не згадано, на яких основах мав би бути побудований мир. Він застерігаєть ся супроти віддаваня в жертву будучій польській державі чотирох мільїонів Українців у східній Галичині. Гр. Чернін в Берестю інтересував ся знижєнню польською меншістю на Україні, а польській делегації крім Українців у східній Галичині приобіцяв цілу область на Україні, о біля навіть часту української Волині.

П. Сукуп заявляє, що австро угорські депльнати не мають права виступати в імені гноблєних народів Австрії. Що до занятих областей, те треба не допустити до того, щоб вони стали новим Ельзасом і Лотарингією.

Промовляли ще по-ли Функ, Маркль і Матя. Слідуюче засіданє завтра.

Система галицької адміністрації.

Нам пишуть: Евакуований дия 28. січня 1918 р. зі своєї парохії з родиною, аложеною з 11 осіб, в одних сорочках і опинивши ся так на бруку в найбільшій нужді, кинув ся я, заохочений оголошеннями в часописях про ріжні центральні, які дають поміч таким як я жертвам війни, — до писанини. Розпочав я звертати ся до сїх централї та до всяких властей о поміч. Вніс яєдаме до централї для відбудови о запємогу на хатну обстанову, поданє з викавами не-свідчєними свідками наочними чинїтьб воєнних, прєсячи сєли же не о зворот те бодай є який небудь зачети в сего титулу, два рази поданє є зворот комїтїв удержаня керов, ще їх семї майже чудом удалє ся вихопити з хати, поданє до команди армії є підмогу хлїбом і сіяжє, як се инші евакуованї в моїм сусїдствї від військовости одержують, два рази прєшенє до ц. к. староства зборівського о присланє облїгації V. воєнної позички, котру менї се старєство задля евакуації на місци доручити не успїло, поданє до ц. к. президїї намїсництва о асїгнату кон-груй, котрої виплати менї податковий уряд зє-хочїський відмовляє від грудня м. р. бушїм до задля того, що податковий уряд зборівський реакціований в Помєрянах (жмюходем згадав-ши 40 км. від місци мого теперїшнього осїдку!), поданє до ц. к. староства в Зелочєві є призна-нє бодай частї побирання ерецією дрєв на о-падєнє парох. канцєлярїї, буянї і веданя до моїх духовних властей, і... до нинї я не одержав не те сєтка зкої підмоги, але ані одної від-пєвідї з нївідки!

Не хочу вла-тям приписувати „неблаго-склонности“ супроти моєї особи, бо я поводи-в ся льєдньо, чєго доказом те, що помимо стра-шної нагїани з вибухом війни та строгих дохо-дженї про поведєнє підчас російської інвазії,

кстрї переводжено по вигнаню ворога в 1915 р., мене ані разу не арештовано, не винна сьому, гадаю, і ся обставина, що я вносив поданя в мовї українській, і почту тут винувати годї, бо я — єсторожний! — кожде письмо рекоманду-вав; винен сьому мабуть тільки... брак паперу, котрого ціна в кождим днєм їде в гору, задля чєго і ошадність вказана. Тож і я сам, маючи для удержаня себе і родини тепер аж 60 кор. яко ех ситтєndo завїдатель голодївки, яка числїть тепер 600 душ, вже не є в станї вносити даль-ші прєшеня та з реангацією очїкую голодової смертї.

Григорій Мєсар, евак. парох Ратнш, тепер ех ситт. завїд. Бужка.

З Берестя.

Вїдєнь, 22. січня 1918.

Урядовє доносять з 21. січня такє: Вчєра і нинї відбули ся перші офіційальні наради нїмєцько російської правичої кє-місії. Обговорювано цєодинокї формули пи-таня про покінчєнє воєнного стану, призерненя дипломатично-конвуляцїи зносин, воєнного відшкодованя і відновлєня державних дого-ворїв.

Участь Ленїна в мирових пере-говорах?

СТОКГОЛЬМ. (Прия.) З Петрограду доно-сять, що виконуючий комїтет совїту домагаєть ся, щоби Ленїн удав ся до Берестя, щоби осо-бисто вєсти мировї переговори.

Закон про охорону воєнних виселєнцїв.

„Сїльський Господар“ комуїкує: Що йно в четвєртїм році війни дия 11. січня 1918 р. оголошено в ч. 15 В. в. д. закон з 31. грудня 1917 про охорону воєнних висє-лєнцїв. Постанови його, унятї в 12 параграфях, мїстять по більшїй частї обовязуючі до тепєр постанови, видаванї як реалпорядки міністерїальні. Однак § 9 мїстить постанови воєсїм новї і для виселєнцїв дуже кориснї і лишє від практично-го перевєдєнє будє залежати, чи сїм нещасли-вим жертвам війни алагодять держава хоч ча-стїннє їх незавдану долєю.

Пїсля того закона управнєннєм до держав-ного заєсмотрєнє виселєнцїв є ті єсоби, що бу-дутьо в наслідок заряджєнє властей, будьто добровільно в наслідок грозачих безпосєредно небезпєк війни опускїють своє постїйне мїсце побуту, або до него не можуть повернути, а при тїм є неможнї, то зн. не є в силї зі-своєї доходїв покрити видаткїв на кєнєчне у-держанє.

Управнєнє се устає на случай оголошеня позволеня на загальний поворот до мїсця по-стїйного пєбуту виселєнцїв, в 60 днєх по пово-ротї, або в уплївом рєчїннє визначєного до повороту, котрий має вносити найменше 30 днїв.

Виселєнцї, що мусять опустити своє мїсце замєшканя вже по правосильности сєгє закона, а числїть на державну запємогу, мусять тимча-сово удавати ся до мїсцевостїй визначєних вла-стями.

Кєди виселєнцї, ще вже є в державнїм за-єсмотрєнню, змінюють свій побут, можна відмо-вити їм державного заєсмотрєнє на новїм мїсци побуту лишє в случай дуже важних причин.

Примїшенє і виживлєнє виселєнцїв в часї транспорту до мїсця призначєнє як також і їх худоби належить ся виселєнцям на кошт дер-жави; так само на случай повороту до мїсця.

§ 4 і 5 дає основнї вказївки, пїсля яких ма-ють бути уладженї збірнї осєли для виселєнцїв. Належить тут отже узгляднювати гїгїєну і оби-чайність, умїшувати всїх членїв рєднїи разом, роздїляти виселєнцїв пїсля народности, віри і походжєнє, встановлєвати органи володїючі мо-вєю виселєнцїв та значокї крєвї відносини, ави-чай і обичай, дєдєвати їм до номочи мужїв до віри від виселєнцїв, заєпокоювати потреби рє-лїгїйнї і куьтурнї у матїрнїй мєвї і уможавля-ти відповїданї зарїбки для виселєнцїв.

Від днє 21. лїпня 1917 належить ся висє-лєнцям, є скїлько вони є на державнїм удерж-аню, вричинок в висотї 2 К. денно на особу, а тим, ще задля старшого віку або уломности є неспєсїбнї до зарїбкованя, або самї єдинокі ве-дуть своє домашнє господарство, належить ся подвійний причїнок, те є 4 К. денно.

Бїчний дєхїд берє ся пїа увагу лиш тєдї, коли він верєвнє сїає квєту 2 К. денно на голо-ву. Але і тодї відтягає ся від сєх 2 К. денно на голову лиш половину сєї надвишки, а коли

ся половина надвишки вносить 4 К., то дер-жавну запємогу воєсїм здержує ся.

Не вїльно відтягати дєдєткїв за зранєнє, додаткїв за медаль хорєбрости, побєрїз вїйско-вого заєсмотрєнє для гажїстїв бєз клєси ранги і мужїв як також осіб оставших пє них, так само дрєвїв а лєски для тих осіб, побєрїз рєднїи аспїрантїв на офіцїрїв і вїйскових уряднїкїв, рєднїи гажїстїв бєз клєси ранги і чиннїх від-офіцїрїв, дальше не вїльно відтягати причїнкїв вїйскових на удержанє.

§ 7. упєважнєнє правнїтельство до пїдвєн-шеня виселєнєцького причїнка відповїднє до дорожнїнїх відносин.

Недопустимє є жаданє зверєту побраного правнїльно причїнка.

Корисною новїстю є постановє § 9. Пїсля него „тим незасїбнїм особам, що свого часу наслідком заряджєнє властей (євакуації) мусїли опустити своє мїсце побуту і наслідком перебу-ваня в тодїшнїй або теперїшнїй воєннїй обла-сти не побрали нїякого державного виселєнєць-кого причїнка, або наслідком пїзнїшого ви-дїлєнєя їх мїсця побуту з области призначєної на примїщенє виселєнцїв — виселєнєцький причїнок утратили, належить додатково виплатити на пїдставї відповїдно умотивованї прєсьби причїнкї на кошт виживлєнєя в квєтї 1 К. денно, але найбільше до загальної квєти 500 кор. на особу, о скїльки час, за котрий не по-брали запємоги, вносить бїльше як три мї-сєдї“.

Важна ся постанова дєтїчїть передовїм многих тисяч наших виселєнцїв, перебувавчих недалєко боевої лїнїї.

Умотивованї поданя в тїй справї належить вносити до староства в протягу трєх мїсєцїв від оповїщеня закона, то є найдальше до днє 11. цвїтня 1918.

Дальші постанови відносять ся до прак-тичного перевєдєнє закона.

НОВИНКИ

Львів, 23. січня 1918.

— Висланцї Закарпатської (угерської) України явили ся на днєх в прєвїдї У. П. Р. з заявою, що ціла закарпатська українська люднїсть бажєє собі і домагаєть ся правно політичної слїднє-ности з усіми иншими частями українського на-роду.

— Українська школа у Львовї. Нам пишуть: Днє 19. с. м. відбули ся загальнї зборї Кружка У. П. Р. удержуючого прїв. народну школу ім. кор. Данила вє жєвкївськїм передмїстїю у Льво-ві при не такїм великїм числї учаснїкїв, якби сєгє значнє і цілє кружка вимагали. Пїсля звїдомлєнєя голєви Кружка п. дир. Гайдукєвич школа ся, мї-мо несприятчєх обставин, мїмо покликани май-же всїх видїлових до віяскя, пє кількох роках їстнованя дуже гарнє розвинула ся. Є вона нинї повною 4-класовою школою, що в 5 віддї-лах вивовус конад 250 учєвнїкїв-дїтїй зарїбнї-кїв жєвкївського передмїстєя на сїдємїх Укр-аїнцїв. В браку її були би вони певнє для нас страченї. Нинї льєкаль — 3 комїтатї — на прї-мїшенє школи вже не вистарчєє і на зборєх пїдмїє п. голєва Гайдукєвич пїльну потребу ви-шукати новий відповїднїй льєкаль. Школа матерїально не забезпєчєна, а її гарнїй розви-ток завдячувати трєба заходєм єднїнцїв з помїж дєтєперїшного видїлу, голєвне голєви Кружка п. дир. Гайдукєвичови і пп. Бєбєрєскїх і Го-шовськїх, що звїїшли і до нового новини члє-нами доповнєного видїлу. Тому, що в мїру роз-вїтку сєї школи, що єпїраєть ся голєвнє на добровільних датках, ростуть і видатки, повин-та наша єуспїльнїсть, а передовїм всї мєшкан-цї жєвкївського і сусїднїх передмїстїв попєрти змаганя Кружка, аступнїючи в його члєни і дє-кларуючи мїсєчнї жертви на удержанє школи. Бє має вона загальнє, а не лиш льєкальнє значє-нє, а її дальшїй розвиток спричинити певно і відмєву укр. організації на жєвкївськїм перед-мїстїю, що тепєр пїдчас війни змерла. Члєнєцькї вкладкї і мїсєчнї жертви посилати на руки Е. Гошєвської, касїєрки Кружка У. П. Р. Львів, вул. Театнїська 7.

— Перїднї на почтах. Іван Малиновскїй, гр. кат. парох в Жуковї в. Голєгарї, має вїше: Чому я дїстаю „Дїлє“ в дєсєть дєлє пїзнїше по видрукуваню його? Кєди, як нема печат-ки, не прєхєдїть цензури, — щоби і аж у Вїднї цензурували, то повинно би скорше дєхотити. Уряд почтовий в Голєгорях єповїстїв пїслан-цям сїльськїм, щоби від Нового Року тїльки два рази вриходили по почту до сєла — бо пєчтар не має на стїлькє грошїй збїи улатити свого вїсєлєнєця до другїй почтї, (перше вїзкєм носилєв почту). — Що ми, стєрнїи околицнї маємо рєбїтї? З того вїдєє, що будємо дїста-вати „Дїлє“ всього 8 разів на мїсєць! Прєшу є-раду!

— З Скїльєго пишуть: Днє 3. с. м. завяз-алась в Сколїм фїлія „Українського Красєвого То-

Запросини до підписки акцій ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Спілки Акційної у Львові.

В цілі підвищити анц. капіталу через емісію нових акцій по 400 К. номін. вартости.
З причини перепоп в поштовім руху **продовжується реченець до замовлень акцій нової емісії до кінця січня 1918.**

У С Л І В Я П І Д П И С К И:

Зголошення приймає Дирекція Земельного Банку Гіпотечного у Львові (вул. Підвале 7).

Емісійний курс вносить на акцію для дотеперішніх акціонерів К 400, а для неакціонерів К 420 (в огляду на користь в придбаних вже резервованих фондах).

Дотеперішні акціонери мають **першвенство** до вибору; в засаді на одну стару акцію одної нової.

Всі акціонери, що хотять користатися з першвенства і курсу, зважать при угодошенню виплатити числа послідних акцій і есенуально на банківський банку предлажити старі акції (без купонів), які їм звернуть ся по увидженню угодошенню.

Нові акції беруть участь в висну банку, почавши від 1. січня 1918. на рівні зі старими акціями, проте належить за замовлені акції виплатити до кінця банку до кінця січня 1918. курсову ціну враз в 5%, відсотковими, обчисленими за час від 1 січня 1918. до дня виплати, аби мати право до дивіденди за р. 1918.

Після постановки статуту половину акцій надасть ся на імена акціонерів (поіменні акції), а половину на оказателя (безіменні акції). В угодошенню може зазначити означити, кільки акцій рад би мати на імя, чи на оказателя.

Замовляти можна довільну кількість акцій. Приділ скількості переводить одначе Дирекція банку після своєї взажливости та повідомить угодошуючого про приділ, а по виготовленню акційних грамот видасть приділені акції за взоротом посвідки виплат. На случай несприятливості акцій зверне банк виплатити квоти в відсотками.

Рентовий податок від акцій оплачує банк без поручення Ви. акціонера.

Дрібну належність за акційні грамоти, стемпель і морто побере банк при дорученню акцій.

564 9-15

варства охорони дітей і опіки над молодіжю у Львові, де якої вписано ся на разі 30 членів. Філія та переймає вже „сирітський захист“, який був заложив тимчасовий комітет опіки над воєнними сиротами. В „захисті“ тім містять ся 13 сиріт. До виділу філії увійшли: о. Михайло Мосора голова, о. Богдан Охримович наступник, Стефанія Курдиаківна секретар, Теофілія Стисловська касієр, Микола Цоля адміністратор і о. Льонгін Гвоздик виділовий, а на заступників: о. Григорій Редчук, о. Андрій Дубицький і Павліна Левницька. До комісії контрольної вибрані: о. Леонгін Юхневич, о. Костянтин Шеремета і Ольга Даниловичина. Відпоручниками на загальні збори Краєвого Товариства вибрані від загальних зборів: о. Евстахій Качмарський а від виділу о. Михайло Мосора і Микола Цогла. Сею короткою звертаємо ся до жертволюбивої суспільности Склящани о ласкаві добровільній жертві на наш „Захист“ бо нужда дуже велика.

— Дирекція приватної укр. гімназії з правом приаюдности в Ділянці повідомляє інтересованих, що іспити приватних і приватисток відбудуть ся в днях 1. і 2. лютого б. р., а се кл. I., II. III. дня 1., прочих днях 2. лютого. Рано від год. 8 письменний, пополудни від 2 устный.

— Мей адреса: Центральний Комітет Укр. Партії С. Рев. Київ, Педагогічний Музей, Українська Република, Николай Нискоклон.

На фронтах спокій.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Урядово оголошують дня 22. січня: Полежене на усіх фронтах незмінне.

О П О В І С Т К И.

Четвер, 24. січня 1918.

На я 1: греко-кат: Теводія пр. — римо-кат: Теводія пр.

Завтра: греко-кат: Татіана муж. — греко-кат: Маз. св. Павла

Український Народний Театр Т-ва „Бабіда“ у Львові під управленю Н. Рубчаківної. Сала Т-ва ім. Лисенка при вул. Шацькивича ч. 5.

В суботу, дня 26 січня 1918 „Новодільник“, драм. малюнок в 5 діях М. Кропивницького.

В неділю, дня 27. січня 1918 „Хмара“, опер. драма на 5 діях зі співаками і танцями А. Суходольського.

Початок о год. 7 веч.

Бідати раніше набути можна в „Народній Організації“, в день представлення при касі від год. 5 п. п.

Хто знає адресу п. Михайла Гайдукевича інж. лісн. зволить ласкаво подати мені: інж. Остап Бобякевич ц. к. Дирекція лісів у Львові.

Національний Музей у Львові (вул. Мохнатого ч. 42) наданий для публіки у вісто рок і патнцю від 2-4 год. по полудни.

515 12-2

ОГОЛОШЕННЯ.

НОЖИЦІ спеціальні до стрижень новий овець і т и по 5 кор. штука — поручаче доки встане аказ Відгородцем оустр. — Перфумерія, Львів, Синюсцька 7, 49^а 23-2

Адвокат д-р Володимир Бачинський в підгайцях пошукує рутиняного канцелярця. Зголошення під адресою: Д-р Володимир Бачинський Wion, Parliament. 627 2-2

Важне для купуючих насінне!

3 Краєвою ботанічно-рільничою станцією у Львові заключили умову на час до 30. червня 1918 що до уділювання заперуки купуючим насінне слідуюні форми:

1. Дім рільничо-продуційний Е. Бальсана в Кракові.
2. Рільничий Банк ц. к. галицького господарського Товариства у Львові.
3. Іван Водух в Жинуві
4. Омелія Фреєр, склад насіння в Кракові.
5. Овальд Інсберг (з Підколячесь) у Відні II/4 Produktionsbörse.
6. Соломон Катфер у Львові.
7. Дамберт і Кінський у Львові.
8. Лявб Малаяер в Перемишлі.
9. Перша краєва годівля овців в Миколичах п. Кальчуга.
10. Авлір Шльосер в Ліску.
11. Ізраїль Шустайм в Ярославі.
12. Краєвий Союз господарсько-торговельних спілок Тов. „Сільський Господар“ у Львові.
13. Торговельна Спілка ц. к. гал. Тов. Госп. „Зерно“ в Ярославі
14. Торговельно-рільничий Спілка ц. к. гал. Тов. госп. в Соколях
15. Торговельно-рільничий Спілка ц. к. гал. Тов. Госп. в Стрию.
16. Рільничий торговельний Спілка Касс в Мельці.
17. Спілка рільників і годівельників у Львові.
18. Рільничий синдикат в Кракові.
19. Рільничий синдикат у Львові.
20. Експонат на соня рільничих кружків у Львові (тепер в Кракові).
21. Заряд дїбр в Гродковичах п. Вжесь.

Сі форми умовою зі Станцією обовязали ся: а) дати купуючим заворуку що до правдивости насіння, % частоти, % кильченя, недостачі або скількості кильчани, для червоної колїчнї також що до походження;

б) відповідно відшкодувати купуючим, есенуально приняти назад насінне і звернути кошта транспорту, если контролї Станції ствердить що гаранція не вістала додержаною;

в) понести есенуально кошти контролї продиго насіння.

Станція пересилає на жадане норми чистої, кильченя і ужиткової вартости рільного насіння.

Краєва ботанічно-рільничий Станція у Львові, вул. Зибікевича ч. 40. XII 1-1

Купуємо НАСІННЯ

Червоної конюшини, Білої конюшини, Есенарети, Тимотини, і інших родів трав та конюшини як також

Насіння огородових рослин

(цвбуля, капуста, огірки, буряки, морква, петрушка, редька, горох, фасоль і т. п.)

у всякій скількості та платимо найвищої ціною. Пошукку насіння враз з поданем ціни присілю слати на адресу:

„КРАЄВИЙ СОЮЗ ГОСПОДАРСЬКИХ СПІЛОК“

синдикат т ва „Сільський Господар“

у ЛЬВОВІ,

вул. Зіморевича ч. 20. III. 5-1

ФАРВИ

до фарбовання матерій в різних барвах з помислом ужитку поручаче **І. БОРИС**, Перемишль. Купую насіння, кмиш, мак. 568 2-

САМОУЧОК

указу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видання зі змінами). Ціна К 2—, в поштовою оплатою К 250.— Випадає за годинку. Замовляти і гроші прошу присілю на адресу: А. ОКПІЦ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

Увага, Сел Сам учок уложеної після виробництва способом научані! Важне для учеників уділюючи іспити німецької мови, як також учеників і приготування до устных іспитів. 571А II-

Видавничий Товариство: „Українська нація“

Кінчать ся друкувати і в перших днях того появлять ся в книгарській обороті: Анна Крушельницького „РУБАЮТЬ ЛІС“, драма у двох томах, на гуцульських мотивах і Олександр Романової: „ПАН ТА ЧАБАН“, казка, з ілюстраціями Олени Кульчицької. 574А-

АДРЕСА: *Verwaltung der Zentralbibliothek der Ukrainischen Legion Wien, via Leobacher Gasse 20*
ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ЛІСТИ НА СТРЕЛЬЦЬКІ ШЛЯХИ.